

Till Trafikverket samt cecilia.mattsson@afry.com

Åtgående ombyggnad av E45, Säffle-Hammar

Sveriges MotorCyklister, SMC och vår distriktsorganisation SMC Värmland har tagit del av Trafikverkets utredningsmaterial som ingår i samrådet.

Varför exkluderas vissa oskyddade trafikanter?

Samtliga dokument i utredningen har exkluderat förare och passagerare på moped klass I, moped klass II samt motorcykel. På sidan 24 i samrådshandlingen nämns enbart gående och cyklister som oskyddade. Tyvärr exkluderas andra oskyddade trafikanter genomgående i samrådshandling, bedömningskriterier och den integrerade landskapsanalysen. Det är anmärkningsvärt eftersom regering och riksdag uttalat ett klart och tydligt budskap i [Nystart Nollvisionen](#) att fokus i trafiksäkerhetsarbetet nu ska ligga på oskyddade trafikanter. Trafikverket har ställt sig bakom detta förändrade fokus. Enligt Trafikverkets eget regelverk VGU (publikation 2020:30) är oskyddade trafikanter: *"gående, cyklande, den som färdas på moped och motorcykel utan karosseri samt sådana trafikanter som avses i 1 kap § 4 Trafikförordningen"*.

SMC föreslår att Trafikverket kompletterar samrådshandlingen och inkluderar MC och moped klass I och II i alla sammanhang där oskyddade nämns.

Var ska mopedisterna färdas?

Utredningen föreslår en gång- och cykelväg (GC-väg) parallellt med den väg som ska mittsepareras. SMC förutsätter att även moped klass II får färdas där enligt gällande lagstiftning. Var oskyddade trafikanter på moped klass I ska färdas framgår inte av utredningen. Utredningen talar om separata cykelvägar och liknande vilket känns märkligt utifrån regeringens och även Trafikverkets uttalade fokus på alla oskyddade trafikanter.

I VGU heter det GCM-väg, inte GC-väg. Om Trafikverket har för avsikt att förbjuda moped klass II och enbart inrätta vägar för fotgängare och cyklister bör detta förtydligas i samrådshandlingen liksom en beskrivning av var moped klass I och moped klass II ska färdas. Detta saknas också i avsnittet om miljö och hälsa och i samtliga förslag till korridorer. Sannolikt finns både unga och gamla människor som använder moped klass I och moped klass II i området mellan Säffle-Hammar.

SMC föreslår att Trafikverket dels ändrar GC-vägar i samrådshandlingen till GCM-vägar vilket innebär att moped klass II kan färdas där, dels att Trafikverket kompletterar samrådshandlingen med en beskrivning över lämpliga färdvägar för dem som färdas på moped klass I.

Ett jämställt transportsystem

I avsnittet om jämställdhet förklarar Trafikverket att: *"Ett jämställt transportsystem handlar om att hitta en utformning som är anpassad för både män, kvinnor, barn och äldre och som underlättar för människor att leva jämställda liv. För att skapa ett sådant vägsystem är det viktigt med god tillgänglighet till målpunkter, gång- och cykelstråk, kollektivtrafik samt att skapa trygga trafikmiljöer"*. SMC tolkar detta som att jämställdhet i transportsystemet även omfattar trafikanter på MC och moped, oavsett om det är kvinnor eller män. För att nå ett jämställt transportsystem krävs att man inkluderar samtliga transportslag redan i planeringsarbetet vilket inte skett här.

Varför exkluderas säkerhet för oskyddade på MC och moped?

Under rubriken Trafiksäkerhet på sidan 24 finns en beskrivning av antalet olyckor.

Eftersom SMC inte längre har åtkomst till STRADA kan vi inte utröna vilka som gäller MC. Det vanligaste krockvåldet i singelolyckor med dödlig utgång bland motorcyklister är räcken. På E45 har fem motorcyklister dött mellan 2000-2020. Flest motorcyklister dödas på Europa-vägarna som ingår i TENT-vägnätet. Det finns inte ett ord om detta i samrådsunderlaget vilket är förvånande.

Avsnittet om miljö och hälsa är mycket omfattande (sid 29-78) men ingenstans nämns säkerhet för oskyddade trafikanter på MC och moped och deras särskilda behov. Däremot beskrivs landskap, natur, miljö, vatten, ängs- och betesmark, biotopskydd, invasiva arter samt hotade växt-och djurarter. Trafikverket har dessutom gjort en inventering av grod- och kräldjur och hittat vanlig groda, åkergroda och mindre vattensalamander. Trafikverket har inventerat fladdermössen i området då dessa kan skadas av trafik och buller. Det finns totalt 1 418 fladdermöss i området och arterna är nordfladdermus, mustasch-/taiga fladdermus, större brun fladdermus, brunlångöra, dvärg- och trollpipistrell samt gråskimlig fladdermus. Inom utredningsområdet finns också ett flertal observationer av rödlistade fåglar. De flesta observationerna är knutna till Brosjöns Natura 2000-område. De arter som är utpekade enligt bilaga 1 i fågeldirektivet samt andra våtmarksfåglar som skyddas enligt fågeldirektivet är: rördrom, sångsvan, grågås, kricka, gräsand, skedand, brun kärrhök, fiskgjuse, ornnarr, trana, tofsvipa, brushane, enkelbeckasin, rödspov, småspov, storspov, svartsnäppa, rödbena, gluttsnäppa, skogssnäppa, grönbena, drillsnäppa, törnskata samt småfläckig sumphöna.

SMC har inget emot att Trafikverket värnar om natur, miljö, fåglar, grodor och kräldjur. Självklart ska man mäta fåglar som utpekats i ett direktiv. Därför är det förvånande att Trafikverket exkluderar oskyddade trafikanter på MC och moped som pekas ut i EG-direktiv 2008/96/EG om vägars säkerhet. Detta regleras i Vägsäkerhetslag (2010:1362) samt Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vägsäkerhet (TSFS 2010:83). Just nu revideras direktivet och E45 är en Europaväg som kommer att omfattas av direktivet. Oavsett om direktivet omfattar E45 eller inte bör alla oskyddade trafikanter omfattas av Trafikverkets projekt och samråd.

SMC föreslår att samrådshandlingen kompletteras utifrån ovan nämnda lagstiftning och direktiv och då särskilt den del som föreskriver säkra räcken för oskyddade trafikanter.

På sidan 102-104 beskrivs utrymmet på vägarna vid 2+1 samt 2+2. Stödremans bredd ska vara 0,25 meter. Statistik från STRADA visar att var fjärde allvarligt skadad motorcyklist nämner grus som bidragande faktor till olyckan. Ett stort problem är gruset i stödremor som dras ut av övriga trafikanter och då särskilt i korsningar och kurvor där olycksrisken är störst.

SMC föreslår att Trafikverket kompletterar samrådshandlingen med krav på belagd eller förstärkt stödremsa för att minimera risken av grus på körbanan.

På sid 102-104 beskrivs utrymmet i mittvägrenen 1,75 meter vid 2+1 och 1,5 meter vid 2+2. Ju närmre ett oeftergivligt hinder placeras vid vägbanan, desto större är risken för en kollision med det. För en oskyddad trafikant kan det vara skillnad mellan liv och död.

SMC föreslår att mittvägrenen görs större för att minska skaderisken bland oskyddade trafikanter.

Det finns ingen beskrivning över vilket räcke som ska väljas på vägsträckan. SMC förutsätter att Trafikverket inte bara vill minska mötesolyckor utan även minimera skaderisken för alla trafikanter, även oskyddade, som krockar med räcket.

Borlänge den 29 mars 2021

SMC föreslår att Trafikverket ställer krav på räcken utan utstickande delar och oskyddade stolpar, vilket kan rädda liv och minska skaderisken för motorcyklister som krockar med det. Det finns räcken på marknaden, t ex betongräcken eller w-balk som förses med underglidningsskydd men här måste Trafikverket ställa krav i upphandling.

Av underlaget framgår inte vilket sidoområde som kommer att väljas. För oskyddade trafikanter är förlåtande sidoområden att föredra framför sidoräcken som är ett oeftergivligt hinder som ökar skaderisken vid kollision. Ett förlåtande sidoområde rensat från hinder gör att personer på moped och MC kan fortsätta köra utan krock med räckets. För bilister och andra som får stopp på sitt fordon är detta också en fördel om något oförutsett händer med fordonet. Varje år dödas ett antal trafikanter som fått stopp på sitt fordon på 2+1-väg enligt [statistik från Trafikverket](#).

SMC föreslår att Trafikverket ställer krav på förlåtande sidområden rensade från hinder istället för sidoräcken på sträckan.

SMC står till ert förfogande i frågor som rör MC-och mopedsäkerhet.

För SMC

För SMC Värmland

Maria Nordqvist
Politisk sekreterare
070-538 39 38

Nils-Åke Ingemarsson
Trafiksäkerhetsansvarig Värmland
070-6341521

